

VZGOJNI NAČRT OŠ SPODNJA ŠIŠKA

September 2018

1. VREDNOTE ŠOLE

V šoli veljajo **družbeno sprejete** vrednote. Družbeno sprejete vrednote so zapisane tudi v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, in drugih dokumentih.

Starši, učenci in učitelji OŠ Spodnja Šiška prepoznajo naslednje vrednote kot šoli najaktualnejše in jih zato vzgojni načrt podrobneje opredeljuje:

- **Medsebojno spoštovanje, razumevanje in dobri medsebojni odnosi.**
- **Enakopravno obravnavanje in pravičnost.**
- **Mir, red in dobra klima med poukom.**
- **Znanje in kvalitetni pouk.**

Spoštovanje teh vrednot je odgovornost vseh delavcev šole, učencev in njihovih staršev.

1. **Medsebojno spoštovanje, razumevanje in dobri medsebojni odnosi**
Za doseganje te vrednote potreben pozitiven vložek vsakega posameznika v odnose in komunikacijo.
2. **Enakopravno obravnavanje in pravičnost:** Učitelji imajo zakonsko in moralno dolžnost obravnavati in ocenjevati vse učence po enakih objektivnih in merljivih kriterijih oz. merilih, in so dolžni intervencijo ali oceno učencu in staršem obrazložiti če to želijo. Kljub temu pa je pri tem potrebno upoštevati individualne posebnosti učencev in tudi razlike med njimi v njihovem pristopu do šolskega dela in odnosa do drugih, seveda v moralnih in zakonskih okvirih.
3. **Mir, red in dobra klima med poukom:** Doseganje vrednote je odgovornost vseh v učnem procesu. Enaka pravila vedenja pri pouku veljajo za vse predmete
4. **Znanje in kvalitetni pouk:** Odgovornost vseh v učnem procesu. Učiteljeva odgovornost je, da pripravi vsebino zanimivo in jo tako tudi poda. Dolžnost učencev je, da pridejo k pouku redno, pripravljeni, da imajo domače naloge in potrebščine in opravljajo dolžnosti po navodilih učiteljev. Odgovornost staršev je, da poskrbijo, da učenec opravi domačo nalogo, da hodi k pouku pripravljen in z vsemi potrebščinami.

2. VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE

Dejavnosti, ki zajemajo vrednote, ki jih vzgojni načrt podrobneje opredeljuje so:

1. PROAKTIVNE DEJAVNOSTI

Proaktivne dejavnosti so dejavnosti, ki so usmerjene k ciljem in pozitivnim spremembam okolja, v tem primeru šolske klime, vrednot, zavedanja, vedenja in podobno. Spodbujajo razvoj primerne vedenja in odnosov.

Dejavnosti, ki spodbujajo identiteto in pripadnost, odnose, samopodobo	<ul style="list-style-type: none">• Šolske prireditve• Novoletni bazar• Šolski časopis• Valeta• Dan odprtih vrat• Šolski kros• Šolski atletski mnogoboj• Udeleževanje tekmovanj• Udeležba na zmajevem karnevalu• Izdelava novoletnega lampijona• Drugi projekti• Smiselna izbira dni dejavnosti• Organizacija nadstandardnih ekskurzij, taborov• Sodelovanje pri raziskovalnih nalogah• Zlata knjiga• Tekmovanje Športnik šole
Dejavnosti, ki učencem omogočajo da prispevajo k oblikovanju življenja na šoli	<ul style="list-style-type: none">• Šolska skupnost• Zbiralne akcije papirja• Izdelava izdelkov za novoletni bazar• Dan odprtih vrat, delavnice povezovanja učencev po vertikali
Dejavnosti razvijanja šolske klime	<ul style="list-style-type: none">• Usmerjene vsebine na razrednih urah• Sprotno reševanje problemov• Dosledno ukrepanje zaposlenih• Organizacija nadstandardnih ekskurzij, taborov
Dejavnosti, ki utrjujejo vrednote	<ul style="list-style-type: none">• Obeležitve pomembnih dni in praznikov s plakati, na šolskem radiu s prireditvami• Projekt Eko šola in ostali
Dejavnosti za zavedanje o pomenu zdravja, zavedanja o zasvojenostih, varnosti	<ul style="list-style-type: none">• Obeležitve pomembnih dni• Shema šolskega sadja• Projekt Zdrava šola

	<ul style="list-style-type: none"> • Delavnice Safe.si • Predavanja za starše in učitelje • Redne ankete in evalvacije stopnje varnosti, šolske klime
--	--

2. PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Preventivne dejavnosti omogočajo šoli oblikovanje varnega okolja.

Oblikovanje šolskih dogovorov	<ul style="list-style-type: none"> • Oblikovanje dogovorov na razrednih urah • Smiselna določila v Hišnem redu in Pravilih šolskega reda • Projekt Povej – intervencije, pravila, doslednost
Načrtovanje in izvajanje razrednih ur v skladu z aktualno problematiko	<ul style="list-style-type: none"> • Pogovori z učenci • Socialne igre Obnavna problemov preko pravljič Igre vlog
Postopki za zagotavljanje varnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Videonadzor • Dežurstva učiteljev • Spremljanje učencev nad normativi • Nadzor ustrezne opreme na športnih dneh in pri pouku športa • Dosledne intervencije in ukrepi
Navajanje na samokontrolo, sprejemanje odgovornosti, izboljšanje samovrednotenja	<ul style="list-style-type: none"> • Sodelovanje na tekmovanjih • Sodelovanje na prireditvah • Socialne igre • Sodelovanje na natečajih • Sodelovanje v projektih • Sodelovanje pri raziskovalnih nalogah
Spodbujanje komunikacije s starši	<ul style="list-style-type: none"> • Sodelovanje staršev pri oblikovanju individualnih in vzgojnih načrtov • Redno spodbujanje staršev k komunikaciji na sestankih • Redno obveščanje staršev • Pogovori s starši • Sklici izrednih roditeljskih sestankov
Opolnomočenje strokovnih delavcev	<ul style="list-style-type: none"> • Smislen izbor izobraževanj za zaposlene • Tematske konference • Redni tedenski sestanki

	učiteljskega zbora
Sprotno razreševanje problemov	<ul style="list-style-type: none"> • Mediacija • Pogovori • Igre vlog • Socialne igre • Sodelovanje med strokovnimi delavci • Pogovorne ure

3. SVETOVANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem. Gre za širok spekter svetovanja in usmerjanja: pri učni problematiki, osebnostnih zadregah in težavah, pri razreševanju medvrstniških problemov in sporov, pri razreševanju navzkrižnih mnenj med učitelji in učenci, med učitelji in starši, ko starši ne zmorejo rešiti nastale kritične situacije s svojimi otroki ... Učenci potrebujejo svetovanje in usmerjanje pri razvijanju samopodobe, samokontrole in pri razvijanju odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja ter pri prevzemanju odgovornosti. S pomočjo svetovanja in usmerjanja učenci razvijajo zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času pouka oziroma šolskih obveznosti (ure oddelčnih skupnosti) ali v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, pred ali po pouku, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih, za kar se sproti dogovarjamo z učencem/z učenci oziroma s starši. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo pri tem imajo svetovalni delavci šole.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci. Ta oblika vzgojnega dela poteka takrat, ko učenec ali skupina učencev enkrat ali občasno kršijo pravila šolskega reda. Če so glede na problematiko predvidena večkratna srečanja z istim otrokom oziroma s skupino otrok, se o vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja dogovorijo pedagoški delavci na pedagoški konferenci oziroma na izrednem sestanku razrednega učiteljskega zbora. O sklepih pedagoških delavcev razrednik obvesti starše ter jih povabi k sodelovanju pri razreševanju problematike.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in nesprejemljive oblike vedenja, katerih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih strokovnih ustanovah (psihološka, psihiatrična, pedagoška, zdravniška, socialna pomoč). V kolikor se starši nočejo odzvati na predloge šole glede iskanja zunanje pomoči, je šola dolžna nesodelovanje oziroma problematiko posredovati za to pristojnim inštitucijam.

Svetovanje in usmerjanje učencev pomaga učencem, da:

- oblikujejo lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje;
- organizirajo svoje delo (šolsko, pristočasno), da so učinkoviti in uspešni;
- spremljajo in vrednotijo svoje delovanje in posledično svojo uspešnost;
- razmišljajo in presoajo o svojem vedenju in vedenju oziroma ravnanju drugih ljudi (otrok in odraslih);
- prevzemajo odgovornost in sprejmejo posledice svojih dejanj;

- se zmorejo vživeti v druge;
- opazujejo svoja občutja, razmišljanja in vedenje;
- razumejo vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte;
- ustrezno ravnajo v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, zaskrbljenost, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, doživljanje neuspehov, depresija;
- v stiski poiščejo pomoč;
- razvijajo realno podobo o sebi in samospoštovanje;
- dosegajo cilje, ki jih zastavi šola;
- razvijajo ustrezen odnos do drugih živih bitij ter narave.

Ko šola učence usposablja za doseganje zgoraj navedenih ciljev, je svetovanje preventivno. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje klime, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov. To je tudi dobra priložnost za ustvarjanje kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so **osebni svetovalni pogovori, restitucija in mediacija..**

Osebni svetovalni pogovori

Zelo pomembni so osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih pedagoških delavcev z učenci, še posebej s tistimi, ki imajo probleme. So učinkovit način za vzpostavljanje medsebojnega zaupanja, katero je potrebno za uspešno svetovanje.

V pogovoru pedagoški delavec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju posledic njegovih ravnanj zanj in za druge. Pedagoški delavec učencu tudi ponudi pomoč pri iskanju uspešnih in etično sprejemljivih vedenj, s katerimi bo lahko učenec uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese ter pri načrtovanju potrebnih sprememb.

Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem. Na takšen dogovor se posledično navezujejo cilji, odgovornost in doslednost sodelujočih.

Restitucija

Svetovanje in usmerjanje predvideva tudi restitucijo, ki je pravzaprav metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre prvenstveno za poravnavo materialne škode, čeprav tudi ta ni izzeta, pač pa gre v večji meri za povračilo škode, ki jo učenci povzročijo posamezniku ali skupini otrok, na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji mora biti poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer če je učenec poškodoval šolsko imovino, ga lahko vprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo, lepšo urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako

bi lahko prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti. Svoja razmišljanja zapiše, pedagoški delavec pa zapise pregleda. Starši so o dogajanju seznanjeni preko učenčevega zapisa o dogodku. Poročilo podpišejo, prav tako tudi otrokove zamisli o tem, kako bo nastalo škodo saniral.

Mediacija se izvaja ob konfliktih med dvema ali več učenci oz. osebami. V sporih med dvema učenca: učitelj, ki intervenira, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, ostali strokovni delavci.

V sporih med več učenci: učitelj, ki intervenira, razrednik, svetovalna služba, ravnatelj, ali drugi strokovni delavec z ustreznim znanjem za izvajanje mediacije. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni so strokovna presoja strokovnega delavca, da je to najustreznejši način reševanja soglasje in pripravljenost obeh učencev v rešitev spora in v aktivno sodelovanje, da se izvaja se v posebnem prostoru, kjer ni drugih učencev ali motečih elementov.

4. SODELOVANJE S STARŠI

Za otrokov razvoj in učno delo je potrebno, da se starši redno udeležujejo vseh organiziranih oblik sodelovanja šole s starši. Pri tem gre za udeležbo staršev na govorilnih urah in roditeljskih sestankih, po potrebi pa tudi na izrednih roditeljskih sestankih oz. individualnih razgovorih. Za kvalitetno sodelovanje staršev s šolo smo jim na voljo vsi pedagoški delavci: razredniki, učitelji posameznih predmetov, učitelji podaljšanega bivanja, šolska svetovalna služba, vodstvo šole.

Staršem sproti posredujemo zanje pomembne informacije.

Od staršev se pričakuje aktivno sodelovanje pri razreševanju otrokove problematike

Vzgojni načrt prvič dopolnjen dne 27. 6. 2011.

Vzgojni načrt drugič dopolnjen dne 7. 9. 2015.

Vzgojni načrt tretjič dopolnjen dne 1. 9. 2018.

Sprejet je bila na seji sveta šole dne 27. 9. 2018.

Franci Hočevar, ravnatelj

Nina Bradić, predsednica sveta šole